

Сагандыкова Дариға Нұрлыбайқызы
«8D07308-Жерге орналастыру» білім беру бағдарламасы
бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған
«Жерге орналастыру жұмыстарын жүргізу барысында жаңа тиімді технологияларды қолданудың
ғылыми негіздерін жасау (Алматы облысы Талғар ауданы мысалында)»
орындалған диссертациялық жұмысына
Ресми рецензенттің жазбаша пікірі

р/н №	Өлшем шарттар	Өлшемшарттарға сәйкестігі (жауап нұсқаларының бірін сызу)	Ресми рецензенттің ұстанымына негіздеме (ескертуді курсивпен көрсету)
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымды дамытудың басым бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі: 1) диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірін көрсету); 2) диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауын көрсету); 3) диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету) келеді.	<i>Диссертациялық жұмыс цифрлық технологияларды, геоақпараттық жүйелерді, қашықтықтан зондау деректерін және блокчейн технологияларын жер ресурстарын басқару жүйесіне енгізу мәселелеріне арналған. Зерттеу нәтижелері Қазақстан Республикасында цифрландыруды дамыту, жер ресурстарын тиімді пайдалану және кеңістіктік деректер инфрақұрылымын жетілдіру бағыттарына сәйкес келеді.</i>
2.	Ғылым үшін маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	<i>Зерттеуде жерге орналастыру жұмыстарын жүргізуде геоақпараттық жүйелерді, қашықтықтан зондау технологияларын және блокчейн элементтерін қолданудың ғылыми-әдістемелік негіздері ұсынылған. Алынған нәтижелер жер ресурстарын басқару саласындағы ғылыми зерттеулердің дамуына үлес қосады.</i>
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа;	<i>Диссертация құрылымы, талдау нәтижелері, қорытындылар мен ұсыныстар автордың дербес ғылыми ізденісінің нәтижесі болып табылады.</i>

		3) төмен; 4) өзі жазбаған.	
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген; 2) ішінара негізделген; 3) негізделмеген.	<i>Диссертацияның мақсаты, міндеттері, зерттеу әдістері және алынған нәтижелері өзара логикалық байланыста қарастырылған. Автор отандық және шетелдік зерттеулерге талдау жүргізіп, ұсынылған шешімдерді бұрынғы зерттеулермен салыстыра бағалаған.</i>
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды: 1) айқындайды; 2) ішінара айқындайды; 3) айқындамайды.	
		4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді; 2) ішінара сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді.	
		4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан; 2) ішінара байланысқан; 3) байланыс жоқ.	
		4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау ішінара жүргізілген; 3) талдау өз пікіріне емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген; 4) талдау жоқ.	
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен ережелер жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	<i>Жұмыста жерге орналастыру саласында ГАЖ, ЖҚЗ және блокчейн технологияларын біріктіріп пайдалану бойынша жаңа ғылыми-әдістемелік ұсыныстар берілген. Зерттеу нәтижелері</i>

			<i>қолданыстағы әдістерді жетілдіруге бағытталған.</i>
		5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	
		5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық негізгі қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген /негізделмеген (qualitative research (куолитатив ресеч) және өнер және гуманитарлық ғылымдар бойынша даярлық бағыттары үшін).	<i>Зерттеу барысында ғылыми әдебиеттер, нормативтік-құқықтық құжаттар, кеңістіктік деректер және экономикалық есептеулер пайдаланылған.</i>
7.	Қорғауға шығарылған негізгі ережелер	Әрбір ереже бойынша келесі сұрақтарға жеке жауап беру қажет: 7.1 Ереже дәлелденді ме? 1) дәлелденді; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді; 5) бұл тұжырымда ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес. 7.2 Тривиалды ма? 1) ия; 2) жоқ; 3) бұл тұжырымда ереженің тривиалды екенін тексеру мүмкін емес. 7.3 Жаңа ма? 1) ия; 2) жоқ; 3) бұл тұжырымда ереженің жаңашылдығын тексеру мүмкін емес.	<i>Қорғауға ұсынылған нәтижелер ғылыми жарияланымдарда көрініс тапқан және диссертация мәтінінде жеткілікті түрде негізделген.</i>

		<p>7.4 Қолдану деңгейі:</p> <p>1) тар;</p> <p>2) орташа;</p> <p>3) кең</p> <p>4) бұл тұжырымда ереженің қолдану деңгейін тексеру мүмкін емес.</p> <p>7.5 Мақалада дәлелденген бе?</p> <p>1) ия;</p> <p>2) жоқ</p> <p>3) бұл тұжырымда мақаладағы ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.</p>	
8.	Дәйектілік қағидаты. Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	<p>8.1 Әдіснаманы таңдау – негізделген немесе әдіснама нақты жазылған:</p> <p>1) ия;</p> <p>2) жоқ.</p>	<p><i>Зерттеуде заманауи ғылыми әдістер, ГАЖ технологиялары және кеңістіктік деректерді өңдеу құралдары пайдаланылған. Әдеби шолу зерттеу тақырыбын толық ашуға жеткілікті.</i></p>
		<p>8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:</p> <p>1) ия;</p> <p>2) жоқ.</p>	
		<p>8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді):</p> <p>1) ия;</p> <p>2) жоқ.</p>	
		<p>8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған.</p>	
		<p>8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті/жеткіліксіз.</p>	

9	Практикалық қандылық қағидаты	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы: 1) бар ; 2) жоқ.	<i>Ұсынылған ғылыми-әдістемелік шешімдер жерге орналастыру жұмыстарын цифрландыру, жер кадастрын жетілдіру және кеңістіктік деректерді басқару жүйелерінде қолдануға мүмкіндік береді.</i>
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия ; 2) жоқ.	
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа) ; 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары ; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	<i>Диссертация ғылыми стильде жазылған, құрылымы жүйеленген және қолданыстағы талаптарға сәйкес рәсімделген.</i>
11.	Диссертацияға ескертулер		<p>1. Диссертацияда блокчейн технологияларын енгізу мәселелері қарастырылғанымен, олардың техникалық архитектурасы мен мемлекеттік ақпараттық жүйелермен интеграциялау тетіктері тереңірек ашылуы қажет.</p> <p>2. Жасанды интеллект элементтерін қолдану туралы айтылғанымен, нақты алгоритмдер мен модельдердің сипаттамасы жеткіліксіз берілген.</p> <p>3. Кейбір бөлімдерде ұсынылған технологиялардың тиімділігін сандық көрсеткіштер арқылы бағалау көлемін арттыру ұсынылады.</p> <p>Аталған ескертулер ұсыныстық сипатқа ие және диссертациялық жұмыстың жалпы ғылыми құндылығын төмендетпейді.</p>
12.	Докторант мақалаларының зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми деңгейі (диссертация		<i>Докторанттың жарияланған ғылыми еңбектері диссертация тақырыбына толық сәйкес келеді. Зерттеу нәтижелері халықаралық және</i>

